

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI BC. JANY ŘÍMANOVÉ ROLE ŽEN V HISTORII ČESKÉHO PUNKU

Vzpomínám si, jak jsem o práci a její autorce před dvěma lety slyšel poprvé. První, co mne napadlo, byl název knihy, které jsme se my čtyřicátníci v určité fázi dětství prostě nevyhnuli. „*Odvážná školačka*,“ říkal jsem si, „*o čem ale chce vlastně psát?*“ Ačkoli jsem se o český punk zajímal a pár punkerek znal, nebyl jsem si úplně jistý, jestli je téma natolik „výživné“, aby utáhlo celou diplomovou práci.

Dnes vidím, že to byl omyl, kterému může podlehnout každý, kdo téma vidí ryze z úzce hudební perspektivy. Práce Jany Římanové však zasahuje celou punkovou subkulturu: a odhalení pestrosti rolí, které její „dramatické postavy“ v punkovém kmeni hrály a hrají, je jedním z největších přínosů práce.

Zde otázky, jež si klade: „Existují ženy, které sehrály roli v historii české punkové scény? Pokud ano, proč chybějí v dosavadních publikacích, které se českou punkovou scénou zabývají? Pokud se většina publikací zabývá punkovou scénou ve smyslu především členství v hudebních skupinách, které důležité role související s fungováním punkové scény v nich chybí? Kdo jsou ženy, které se rozhodly stát se součástí této subkultury? Jaké důvody je vedly právě k této subkultuře? Jaké jsou jejich zkušenosti s postavením žen v rámci subkultury? Jak vnímají punkovou scénu jako součást svého života? Jak punková scéna a vše s ní spojené ovlivnilo jejich život?“

Předložená práce ukazuje, že prostor takto vykolíkový je nejen pestrý, ale i – možná nečekaně – zalidněný. Samotnému mi při čtení naskakovaly zapomenuté postavy a tipoval jsem si: Dana Kalous z Masomlejnu, bude? Ema ze Znouzectnosti, je? (první ano, druhá ne. Autorka zmiňuje, že oslovila více narátorek, ale některé jí z obav o své soukromí daly košem: docela by mne zajímalo, jaké a jestli třeba mezi nimi byly i výše zmíněné dámy. Určitý odeur tajemství, který se nad jejími narátorkami vznáší, je ovšem sice autorsky nezamýšlený, ale čtenářsky velmi působivý).

A působivé jsou i „výstupy“ z rozhovorů: některé jsou dojemné, jako například vzpomínka na to, jak koncert Jany Kratochvílové na oslavách osvobození v pražském PKOJF změnil život jedné z punkových veteránek. Některé drsné: viz příběhy o destruktivní tváři punkového života (trochu mne překvapilo, že autorka nepočítala s tématem drog). Působivě se ve vzpomínkách narátorek zrcadlí i proměny punku po roce 1990, od bitek s naziskinheads po různé podoby aktivismu (úplně jsem zapomněl na demonstrace před Velkou pardubickou, díky za připomenutí).

A protože předpokládám, že jsem byl k práci Jany Římanové najat především kvůli domnělé zběhlosti v hudební historii, tedy několik poznámek k této stránce věci. Autorka se v hudební historii českého i zahraničního punku orientuje s přehledem, nic nechybí, nic nevyčuhuje. Přesto bych několik faktických ústřelů a sporných výkladů našel. Nuže: Patti Smith v roce 1977 nevydala ani akord, natož singly, Strongova diskografie hovoří v tomto punktu jasnou řečí. Rakety do Ruska od Ramones neobsahuje nahrávky z koncertů. Zmiňovat Josefa Vondrušku a Mejlu Hlavsu mezi těmi, co dostali do Československa ze zahraničí punkové desky, je trochu úlet, ti dva se v době příchodu punku do Čech za Rozvadov nepodívali. Skupina Požár mlýna se zpěvačkou Šamšulou (ovšem TO by byla narátorka!) neexistuje, jejich předloňský comeback po desetileté pauze byl jednorázový. Netvrdil bych tak kategoricky, že před Listopadem „nebylo téměř možné se na punkový koncert dostat, aniž by jedinec znal někoho z pořádajících či účastníků“ (s. 69), přinejmenším v posledních dvou letech se situace valem měnila. A známý kinderpunkový soubor z Kolína se jmenuje Rybičky 48, nikoli Banánové rybičky (námitka, že obé je stejný odpad, se ovšem přijímá).

I s těmito výhradami, ostatně drobnými, navrhuji práci Jany Římanové výbornou. Gratuluji, a přeji nadále hodně úspěchů ve všem, na co sáhne.